

C246 – BIN20

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

20 mei 2008

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN, BESTUURSZAKEN,
INSTITUTIONELE EN BESTUURLIJKE HERVORMING
EN DECREETSEVALUATIE

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Kris Van Dijk tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over een loonsverhoging voor gemeentesecretarissen	1
Vraag om uitleg van mevrouw Hilde De Lobel tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de overdracht van provinciewegen als onderdeel van het lokaal pact	2

Voorzitter: de heer Kurt De Loor

Vraag om uitleg van de heer Kris Van Dijk tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over een loonsverhoging voor gemeentesecretarissen

De voorzitter: De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk: Mijnheer de voorzitter, u zei net lachend dat de Federatie van Gemeentesecretarissen me wellicht gecontacteerd heeft. Dat is niet het geval, maar het probleem dat ik hier wil aansnijden, is eigenlijk wel de dada van die federatie. Die problematiek bevat enige waarheid. Ik wil dan ook weten in welke mate u op zoek bent naar incentives ter zake.

Met de invoering van het Gemeentedecreet is niet alleen het takenpakket, maar zijn ook de verantwoordelijkheden van de gemeentesecretaris toegenomen. Hij is ook verantwoordelijk voor het kasbeheer, de dubbele handtekening enzovoort. Het is een belangrijke functie die in belang toeneemt en die gepaard gaat met heel wat verantwoordelijkheid.

Een toename van verantwoordelijkheid betekent ook een toename van werkdruk. In de schriftelijke voorbereiding van mijn vraag verwijs ik naar de federatie en naar de VVSG die deze problematiek naar voren schuiven. In een aantal gemeenten, en dan vooral in de kleinere gemeenten, ontstaat er een serieuze spanning tussen de wedde van een ambtenaar op niveau A en de wedde van de gemeentesecretaris. Het is niet uitgesloten dat bepaalde ambtenaren een hogere verloning krijgen dan de gemeentesecretaris. De baas zou dus minder verdienen dan zijn ondergeschikten.

In kleinere gemeenten wordt de gemeentesecretaris niet ondersteund door een dienst zoals dat in een stad gebeurt. Hij of zij moet doorgaans veel zelf doen. Er zijn 22 klassen van gemeentesecretarissen. Is het effectief zo dat een gemeentesecretaris minder wordt omkaderd en minder verdient naarmate het om een lagere klasse en een kleinere gemeente gaat? Nochtans blijven de verantwoordelijkheden dezelfde, ongeacht of het om een grootstad of een kleine gemeente gaat. Zowel een stad als een gemeente hebben één begroting, alleen liggen de cijfers hoger en zijn ze complexer in een stad.

Mijnheer de minister, naar aanleiding van de discussie over de rechtspositieregeling is heel wat te doen geweest over die aanpassing. In welke fase bevindt dit dossier zich momenteel? Is er op termijn sprake van een loonsverhoging? Een degelijk loon is nog altijd de beste

aanzet om mensen blijvend hun verantwoordelijkheid te doen opnemen. Wat is de timing ter zake?

Kan het behoud van die 22 categorieën nog gerechtvaardigd worden? De VVSG opteert voor 5 verschillende klassen. Kan dat overwogen worden?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Iedereen die vertrouwd is met het lokale niveau, weet dat er iets moet gebeuren aan de verloning van de topambtenaren. De gemeentesecretaris is daar bij uitstek het gezicht van. Hij is de motor van de hele organisatie. Mensen die in de lokale administratie werken op een lager niveau of in het middenkader, worden vandaag vergoed zoals in de privésector of zelfs beter. Als er in een gemeente een vacature is voor een functie op het niveau van het middenkader of de lagere functies, dan komen daar meteen tientallen kandidaten op af. Zij kiezen voor zekerheid en voor een verloning die vergelijkbaar is met die in de privésector.

Hetzelfde gebeurt echter niet voor de hoogste graden. Als er vacatures zijn voor het ambt van secretaris, zoals al viermaal het geval was in de gemeente Bocholt, dan stelt zich niemand kandidaat. De vaardigheden die nodig zijn op het vlak van wetgeving, personeelsbeleid, vergunningen, financieel beheer van een gemeente enzovoort, staan niet in verhouding tot de financiële vergoeding. Die mensen kiezen dan ook voor een functie bij een technisch consultantbureau of om het even welke organisatie waar ze beter worden betaald en waar de druk en de verantwoordelijkheid beperkt zijn. Die mensen worden vandaag ook aangesproken door ingenieurs- en consultantbureaus, vooral dan wanneer zij werken met lokale besturen, en rond thema's als mobiliteit, milieu enzovoort. Men wil dus mensen aantrekken uit de gemeentebesturen zelf omdat zij de procedures kennen en weten hoe ze die zaken moeten aanpakken. Zij zijn vertrouwd met de manier van werken binnen een lokaal bestuur.

Voor vacatures op het niveau van gemeentesecretaris stellen we vast dat er geen interesse meer is, terwijl het om een van de meest prestigieuze ambten gaat, zeker in de landelijke gemeenten in Vlaanderen. Naast het hoofd van de politie en de burgemeester kent ook iedereen de gemeentesecretaris.

De Vlaamse Regering wil in de nabije toekomst aandacht besteden aan de problematiek van de verloning van de gemeentesecretarissen. Dit past in hun sterk verruimde verantwoordelijkheden na het tot stand komen van het Gemeentedecreet. Binnen het comité C1 wordt momenteel overleg gepleegd met de

representatieve vakorganisaties en met de werkgevers, waaronder de VVSG, over het tot stand komen van het sectoraal akkoord 2008-2009.

De salarissen van de gemeentesecretarissen zijn een belangrijk onderdeel van deze besprekingen en dus ook van het komende sectorale akkoord. Ik wens vanzelfsprekend niet vooruit te lopen op de resultaten van de onderhandelingen, maar ik wil u toch meegeven dat ik voorstander ben van het verder beperken van het aantal klassen van gemeenten op basis van hun aantal inwoners. De categorisering wordt dus beperkt in aantal. Een mogelijke salarisverhoging zal dan aansluiten op regelingen voor de kleinste gemeenten naar aanleiding van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 december 2007 inzake de rechtspositieregeling van het personeel. Wat de timing betreft, kan ik u meedelen dat de besprekingen in het comité C1 nog lopen, maar dat ik de onderhandelingen voor het zomerreces wens af te ronden. Een salarisverhoging zou dan kunnen ingaan vanaf 1 januari 2009, eventueel gefaseerd.

Dat zal niet zo eenvoudig zijn. Vakbonden hebben nogal eens de neiging om voor de hele groep op te komen. We zien het steeds vaker in openbare functies, bijvoorbeeld bij de directeurs in het lager onderwijs. Mensen vragen zich af wat de spanwijdte is tussen een directeur lagere school en een leerkracht. Als die spanwijdte te klein is, gaan ze zich niet zo veel verantwoordelijkheid op de hals halen. Als ze gewoon hun klas onderwijzen, hebben ze een beperkte verantwoordelijkheid. Dat doen ze met toewijding, engagement en liefde, maar een schoolhoofd heeft tal van extra taken. Als de vergoeding niet navariant is, bedanken mensen voor de eer.

Vroeger kon men mensen aanspreken op die eer. Het schoolhoofd was iemand die alom gekend was in het dorp. Jonge mensen willen echter boter bij de vis. Als ze verantwoordelijkheid moeten nemen, gaan ze die niet uit de weg, maar er moeten centen tegenover staan. Het is niet zo eenvoudig om dat aan een vakbond uit te leggen. Bij het gemeentepersoneel zien we juist hetzelfde. Wie de specialistische baan van stedenbouwkundige, gemeentesecretaris of ontvanger aankan, gaat vandaag liever elders werken op vergunningen-, humanresources- of financieel beleid. Ze hebben daar een minder prestigieuze titel, maar meer zaad in het bakje. Prestige is één zaak, maar wat koopt men daarvoor? Men wil werken, men wil zich inzetten, maar men wil een naventende vergoeding. Het loon van de gemeentesecretaris moet dus inderdaad worden opgetrokken.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Ik ben blij met uw antwoord. We zitten blijkbaar op dezelfde lijn.

Ik wil niet zomaar een woordvoerder van zomaar een federatie spelen. Ik zie de vergelijking die u trekt met

schooldirecteurs. Ze zijn zichzelf gaan organiseren. De vakbonden kwamen niet altijd voor hen op, die bekijken het grotere geheel. Ik begrijp dat.

Ik onderken in uw antwoord de probleemstelling zoals ik ze naar voren schuif. Het gaat over verantwoordelijkheid nemen en mensen bereid vinden om die stap te zetten, om dat engagement aan te gaan.

U spreekt het niet tegen, ik geloof dat men in categorie A een hogere verloning krijgt dan sommige gemeentesecretarissen. Daar moeten we rekening mee houden. Ik kijk met belangstelling uit naar de afronding van het overleg.

Ik weet dat er gemeenten zijn die huiverachtig staan tegenover loonsverhoging, omdat die uit de gemeentekas moet komen. (*Opmerkingen van minister Marino Keulen*)

Dat wou ik ook net zeggen, het gaat hier wel om de belangrijkste persoon van het gemeentebestuur, het hoofd van de organisatie. Het is de enige constante op dat niveau. De burgemeester gaat, het college wordt vervangen, de gemeentesecretaris blijft, zo veel mogelijk toch. Velen van hen blijven zelfs hun hele ambtelijke carrière op post. Het is belangrijk dat we hen daar proberen te houden.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Hilde De Lobel tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de overdracht van provinciewegen als onderdeel van het lokaal pact

De voorzitter: Mevrouw De Lobel heeft het woord.

Mevrouw Hilde De Lobel: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, tot nu toe hadden we het vooral over de twee eerste hoofdstukken van het lokaal pact. Dat zijn de verbintenissen van het gewest die voornamelijk bestonden uit het overdragen van fondsen, en de verbintenissen van de lokale overheden inzake de huisvuilbelasting. Het lokaal pact omvat echter ook nog een hoofdstuk drie over het "gezamenlijk engagement vanwege de Vlaamse Regering, de Vlaamse gemeenten en de Vlaamse provincies". Dat gaat over de overdracht van provinciewegen, in functie van categorisering, naar gewest of de gemeenten.

De secundaire wegen, zoals bepaald in de verschillende ruimtelijke structuurplannen, zullen, in de staat waarin ze zich bevinden, worden overgedragen aan het

Vlaamse Gewest. De lokale wegen zullen worden overgedragen aan de lokale overheden, zeg maar de gemeenten. Daar zal een financiële compensatie vanwege de provincies moeten tegenover staan als de wegen zich in een belabberde toestand bevinden. Dit alles moet, volgens het engagement van het lokaal pact, worden gerealiseerd in de periode tussen 1 november 2008 tot 1 november 2009. We hebben dus nog wel even tijd, maar de overdracht van wegen vergt mijns inziens een serieuze voorbereiding.

Dit is letterlijk een vraag om uitleg. Wat is de stand van zaken wat betreft de voorbereiding en categorisatie? Zijn er al lijsten van wegen bekend? Over hoeveel kilometer secundaire en lokale wegen zou het bij deze overdracht gaan? Het komt niet op een meter.

Er zijn eventueel financiële compensaties bij de overdracht van de provincies aan de gemeenten. De parameters en interventiedrempels die de onderhoudstoestand bepalen, zijn die van de afdeling Wegenbouwkunde van het Agentschap Wegen en Verkeer. Hoe en door wie worden de compensaties bepaald die de provincie hiervoor eventueel zou moeten betalen?

Er is een verschil tussen de overdracht naar het gewest of naar de gemeente. Bij overdracht naar het gewest is er geen sprake van financiële compensatie. Kan de provincie haar voordeel doen door een weg in slechte staat te categoriseren als secundaire weg in plaats van als lokale weg en daarmee de compensaties vermijden?

Het lokaal pact is geen verplichting. Wat gebeurt er met lokale wegen, gelegen op het grondgebied van gemeenten die verkiezen niet in te stappen in het lokaal pact? Blijven die wegen bij de provincie, of worden ze overgedragen naar het gewest?

Kunnen gemeenten die wel instappen in het lokaal pact toch bedanken voor de overdracht van een lokale weg? Wat gebeurt er dan met deze wegen?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mevrouw De Lobel, u had deze vraag om uitleg misschien beter aan minister Crevits kunnen stellen. Maar, geen enkel probleem, ik zal u meedelen wat ik weet, en minister Crevits zou u wellicht hetzelfde vertellen.

De Vlaamse Regering zit momenteel in de onderhandelingsfase met de Vereniging van de Vlaamse Provincies, de koepel van de Vlaamse provincies. We hebben nog niet alles tot in detail geregeld.

Vooraleer concreet op uw vragen in te gaan, wil ik u erop wijzen dat, alhoewel het lokaal pact algemeen getrokken wordt vanuit de bevoegdheid Binnenlands

Bestuur, het pact ook betrekking heeft op elementen die buiten deze bevoegdheid vallen. We hebben het tot nu toe vooral gehad over de huisvuiltaks, maar er zitten nog tal van andere aspecten in dat lokaal pact. Zo zijn er bijvoorbeeld engagementen inzake onroerende voorheffing die worden getrokken door minister Van Mechelen. Ook de overdracht van de provinciewegen is een aspect van het lokaal pact, waarvoor de trekkersfunctie ligt bij de minister van Openbare Werken, minister Crevits. De voorbereidende werkzaamheden in dit dossier gebeuren dan ook door minister Crevits en haar administratie, het Agentschap Wegen en Verkeer.

De categorisering van de wegen heeft plaatsgevonden. Hiervoor werd gebruik gemaakt van de verschillende ruimtelijke structuur- en mobiliteitsplannen. Intussen heeft het Agentschap Wegen en Verkeer ook de toestand van het provinciale wegennet opgemeten. Deze metingen gebeurden om vast te stellen welke wegen zich in een 'goede staat van berijdbaarheid' bevinden.

Momenteel wordt gekeken hoe de overdracht praktisch het best wordt aangepakt. Er zijn twee mogelijkheden. De overdracht kan rechtstreeks van de provincie naar de gemeente gebeuren, met toestemming van de gemeente en mits compensatie. Een andere mogelijkheid is dat het Vlaamse Gewest alle wegen overneemt, ze desgevallend in goede staat brengt en ze dan op zijn beurt overdraagt aan de lokale besturen. Hiervoor wordt nog overleg gepleegd met de provincies en de gemeenten.

Uit de inventaris blijkt dat het gaat om ongeveer 400 kilometer aan secundaire wegen en ongeveer 200 kilometer aan lokale wegen. De lijst van de wegen is beschikbaar en kan bezorgd worden. Even ter vergelijking, er zijn 6500 kilometer gewestwegen.

Voor de overdracht van wegen aan de gemeenten is eventueel voorzien in financiële compensaties. De parameters en interventiedrempels die de onderhoudstoestand bepalen, zijn deze die worden gebruikt door de afdeling Wegenbouwkunde van het Agentschap Wegen en Verkeer.

Voor de berekening van de kosten voor de overdracht van de lokale provinciewegen aan de gemeenten werd als uitgangspunt een dienstorder van het Agentschap Wegen en Verkeer genomen. Deze dienstorder, die in overleg met de Inspectie van Financiën is opgemaakt, wordt sinds 2002 toegepast om de subsidie te berekenen wanneer er een gewestweg wordt overgedragen aan een gemeentebestuur. Daarin wordt uitgegaan van een subsidiebedrag van 200.000 euro per kilometer, exclusief btw, om een weg terug in goede staat te brengen.

Mevrouw De Lobel, u vraagt of een provincie voordeel kan doen door een weg in slechte staat te laten

categoriseren als secundaire weg in plaats van als lokale weg. Puur theoretisch zou het voor een provincie natuurlijk voordelig zijn om al haar slechte wegen te laten categoriseren als secundaire wegen. Ze zou dan immers niet moeten voorzien in een financiële compensatie voor het terug in goede staat brengen ervan, maar in de praktijk werkt dit zo niet. Een dergelijk theoretisch debat op basis van veronderstellingen is mijns inziens dan ook niet relevant.

Zoals eerder gezegd is de categorisering al gebeurd. Daarbij is rekening gehouden met de diverse ruimtelijke structuur- en mobiliteitsplannen.

Wat er moet gebeuren met lokale wegen op het grondgebied van gemeenten die verkiezen niet in te stappen in het lokaal pact, zal ook voorwerp uitmaken van het overleg dat het Vlaamse Gewest zal hebben met de provincies. Theoretisch zijn er drie opties. De eerste optie is dat de gemeente de lokale wegen wil overnemen hoewel ze niet toetreedt tot het pact. De tweede optie is dat de wegen bij de provincie blijven. De derde optie is dat de wegen worden overgenomen door het Vlaamse Gewest. Het is echter voorbarig om hier nu al op vooruit te lopen. We rekenen er nog altijd op dat alle gemeenten in het pact zullen stappen. Iedereen die iets kent van de gemeentepolitiek, weet dat alle gemeenten daarbij winnen. Zelfs burggraaf Lippens van Knokke is daar intussen van overtuigd. Objectief gaat het dus om een winstpunt.

De overdracht van de provinciewegen is opgenomen in het lokaal pact en maakt er dan ook deel van uit. Maar zoals eerder al in deze commissie toegelicht, gaat dit pact uit van het wederzijdse vertrouwen tussen de deelnemende besturen, waarbij ze zich elk op vrijwillige basis engageren om bepaalde beslissingen te nemen. In dit kader kan en zal de Vlaamse overheid de lokale besturen niet verplichten om bepaalde beslissingen te nemen, dus ook niet om, als de tijd daar is, de concrete overname goed te keuren, wat door de gemeenteraad moet gebeuren. De lokale autonomie speelt hier maximaal, maar het is evident dat de uitvoering van de wederzijdse engagementen zal worden opgevolgd. Indien blijkt dat een bepaalde gemeente haar engagementen niet nakomt, staat het de Vlaamse overheid vrij ook haar engagementen ten aanzien van die gemeente te herzien.

Iedereen heeft de teksten van het pact gelezen en kent de inhoud daarvan. Er zijn ook studiedagen georganiseerd met de VVSG. Ik krijg daar dan ook weinig vragen over. We zijn momenteel bezig om dit samen met de VVP af te stemmen.

De voorzitter: Mevrouw De Lobel heeft het woord.

Mevrouw Hilde De Lobel: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord.

Ik blijf echter nog met een aantal vragen zitten. U hebt het over de vrijwilligheid van de gemeenten. Uit uw

antwoord blijkt dat het mogelijk is dat de provincie eigenaar blijft van wegen. Ik dacht dat het de bedoeling was om provinciale wegen uit de wereld te helpen.

Minister Marino Keulen: Dat is zo in theorie, maar dat is eigenlijk niet de bedoeling. De provinciebesturen zijn trouwens allemaal vragende partij om daarvan af te geraken. In Limburg bijvoorbeeld is de overdracht naar de gemeenten al lang geleden gebeurd. Dat heeft trouwens ook te maken met het kerntakendebbat. Dit soort wegenpatrimonium is historisch gegroeid, maar de vraag is dan of dit de taak is van de provinciebesturen als een intermediair bestuur. Het antwoord daarop is neen.

Mevrouw Hilde De Lobel: Wij zijn het eens met dit idee en met de ontvetting van de provincies. Er blijven nog wel meer zaken bij de provincies hangen, al dan niet historisch gegroeid. Maar is degene aan wie wordt overgedragen daar wel zo enthousiast over?

Minister Marino Keulen: Dat is wat verder moet worden afgesproken: de organisatie. Veel gemeenten zitten met een provinciale weg die daar om praktische redenen is terechtgekomen. De gemeente heeft alle aansluitende straten in haar eigendom. De provincieweg is dan net het stuk dat er slecht bij ligt en de gemeente kan er, al zou ze willen, niets aan doen, want ze is er geen eigenaar van. Dat gebeurt nog veel vaker met gewestwegen.

Intussen werden rond bijna alle gemeenten ringwerken uitgevoerd om het doorgaand verkeer uit het centrum te houden. Vaak werden gemeenten met elkaar verbonden door gewestwegen. De ringen zijn daarvoor in de plaats gekomen en die gewestwegen hebben de functie van lokale weg gekregen. Het gewest is er minder in geïnteresseerd en de gemeente is niet bevoegd.

Mevrouw Hilde De Lobel: Uw uitleg geeft me meer inzicht in de overdracht.

Minister Marino Keulen: Dat proces is in volle ontwikkeling. U mag me te allen tijde verder ondervragen. Dat stemt volledig overeen met de filosofie van het pact. Om de zoveel tijd moet men knopen doorhakken. We hebben nog tijd. We zijn daar hard mee bezig.

Het is de bedoeling om iedereen te laten winnen. De provincie wint, want zij is vanuit de kerntakenfilosofie geen wegbeheerder: zij is er eindelijk van af. Het gewest wint, want het kan de belangrijke provinciewegen overnemen. Voor het gewest is dit wel een kerntaak en het heeft de middelen, de uitrusting en de mankracht om de wegen goed te beheren. De gemeente wint, want het beheer van de lokale wegen is bij uitstek een gemeentelijke taak. Dat past helemaal binnen het wegenpatrimonium van de gemeente. Ze beschikt over een technische dienst en het nodige materiaal. Ze kan

eindelijk haar eigen weginfrastructuur onderhouden. Ze kan op gezette tijdstippen ofwel een nieuwe bitumineuze verharding aanleggen ofwel grondige renovatiewerken uitvoeren. Ze kan een goed wegbeheer voeren omdat ze controle krijgt over wegen die van lokaal belang zijn.

De heer Joris Van Hauthem: Mijnheer de minister, een praktische vraag. Wij stellen vast dat grote delen van de provinciewegen er echt slecht bij liggen. Als we in de provincieraad vragen wanneer die wegen gerenoveerd zullen worden, krijgen we te horen dat men dat niet meer van plan is, dat het alleen maar geld kost, en binnenkort is men er toch vanaf. We zitten in een overgangperiode. Hebt u ook deze ervaring? Hier en daar verzaakt de provincie aan haar taak om elementaire verbeteringen of onderhoudswerken uit te voeren.

De heer Kris Van Dijck: Door mijn dorp loopt ook een provincieweg. Ik heb de indruk dat de provincie tot op het moment van de overdracht haar taken zal vervullen.

Minister Marino Keulen: We mogen de waarheid geen geweld aandoen en beweren dat de provincie niets meer aan haar wegen doet.

De heer Joris Van Hauthem: Ik wil dat zeker niet veralgemenen. Ik wou alleen weten of u daar ook ervaring mee hebt.

Minister Marino Keulen: Neen, dat heb ik niet. Het lokaal pact dateert van december 2007. we zijn nu mei 2008. De meeste provincies hadden hun begroting toen al goedgekeurd en het courant wegenonderhoud zat daarin vervat. Er is dus geen probleem. Dat een provincie zware investeringen uitstelt, kan ik perfect begrijpen. Gewoon onderhoud vindt plaats, al was het maar omdat de eerste echo's over de overdracht van de provinciewegen naar de gemeenten pas weerklonken toen de provinciebesturen hun begroting al hadden goedgekeurd. In de praktijk kunnen er dus nauwelijks problemen zijn.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
